

Aktivt medborgerskab

AarhusSomali møderække – foråret 2015

5 debatmøder arrangeret i samarbejde med FO-Aarhus

www.aarhusomali.dk

Rapport fra 4. møde d. 25.4.2015

Af Ole Jessen

Emne: Unge: Hvad kan vi lære fra USA: Om det somaliske samfund i Minneapolis-St. Paul. Forskelle og ligheder mellem Danmark og USA. Hvilke fordele har vi af at bo i et samfund som det danske, og hvordan kan vi udnytte dem. Desuden om organisering af somaliere i København og igangværende aktiviteter her.

Oplæg: Said Hussein, generalsekretær, Somali Diaspora Organisation, København.

Via Skype: Mulki Hussein, tidligere Aarhus, fra Minneapolis-St. Paul.
Hashi Shafi, executive director, Somali Action Alliance, USA.

Deltagere: Fra AarhusSomali og somaliske foreninger: 13 deltagere
Fra Aarhus Kommune: Jesper Holme, konsulent, Pædagogik og Integration, Børn og Unge.

Said Hussein fortalte om Somali Diaspora Organisation, hvis overordnede formål er, at forbedre vilkårene for Somaliere i Danmark. Man arbejder opsøgende ved at forsøge at påvirke danske politikere og organisationer. Arbejdet foregår også gennem forskellige projekter, f.eks. et projekt for at få flere somaliere i arbejde i samarbejde med sagsbehandlere på jobcentre.

Med fra Somali Diaspora Organisation var også Yoonis N. Hussein. De unge somalisk-danskere har i København selv opbygget deres organisation og skabt et velfungerende transnationalt netværk fra bunden.

Said Hussein fortalte, at 70-80 procent af danskerne aldrig har kontakt til indvandrere og flygtninge, og dette gælder også mht. de cirka 19.000 med somalisk baggrund i Danmark. Med den manglende kontakt gødes den skræmmekampagne, som Dansk Folkeparti har kørt i forhold til f.eks. somaliere, fortalte han. Der er mange negative historier om somaliere i pressen, og organisationen arbejder på at få fortalt mere nuanceret om somaliere.

”Ja, selvom jeg taler dansk og er integreret har jeg af og til en følelse af at være fremmed her i Danmark,” sagde Said Hussein.

Ramt af hetzen mod somaliere

Somali Diaspora Organisation har været med bag udarbejdelsen Open Society Foundations rapporten om Somaliere i København. Said Hussein fortalte, at man arbejder på at uddele en ”Somali Achievement Award”, hvilket vil foregå som en del af Anti Tribalism Movement. I Somalia er man involveret i projektet Somali Fair Fishing, der er støttet økonomisk af Mærsk. Og man har også fokus på skolesektoren.

Somali Diaspora Organisation havde et rigtig godt forhold til den tidligere amerikanske ambassadør i Danmark, Lauri Fulton, og Said Hussein har deltaget i en studietur til

Minneapolis-St. Paul i USA. Her blev han meget inspireret, bl.a. af dette slogan: "Hvis du ikke deltager, eksisterer du ikke."

Said Hussein fortalte, at en af forskellene på USA og Danmark er, at vi her desværre er blevet ramt af den hetz, der kører mod somaliere. Da han var i USA spurgte han, hvor mange somaliere der er kriminelle, sådan som man gør i Danmark. Han fik det svar, at i USA regner man ikke ud, hvor mange krimielle der er med en bestemt etnisk baggrund, som somalisk eller arabisk. Der fokuserer man på at løse problemerne.

"Jeg følte mig som et offer, før jeg tog til USA. Men jeg lærte, at det nytter ikke noget at være i offerrollen," sagde Said Hussein.

Somaliere er personer med ressourcer

I USA er holdningen, at det er rigtigt meget op til dig selv, hvordan du klarer dig. Den holdning svarer rigtigt godt til den opfattelse i den somaliske nomadekultur, at man skal kunne klare sig selv, fortalte han og fortsatte: "I USA bliver somaliere i høj grad opfattet som personer med mange ressourcer. Det blev jeg meget overrasket over. Og flere politikere fremhævede somalieres indsats som en vigtig grund til, at det de seneste år er gået bedre i Minneapolis-St. Paul."

Under den efterfølgende debat snakkede Said Hussein om den "kuffert mentalitet", som somaliere i Danmark tidligere har haft, altså at man regnede med at rejse hjem til Somalia igen inden længe. Han talte om den trans-somaliske identitet, som flere har. Men sagde også: "Jeg er født her i Danmark, og jeg vil godt nok have svært ved at flytte herfra."

"Du er jo sort i huden"

Abdirahman lidle, en af Aarhus Somalis talsmænd spurgte: Unge somaliere i Danmark, som taler dansk, siger, at de er somaliere. Hvordan ser den slags ud i USA?

Said Hussein svarede: "Flere og flere unge somaliere føler sig mere som amerikanere. De taler ikke så meget somalisk. Det er noget helt andet i de skandinaviske lande, hvor mange unge holder meget fast i deres oprindelse."

Han fortalt om sig selv, at juridisk er han dansker, med dansk statsborgerskab. Men de færreste danskere opfatter ham som dansker: "For du er jo sort i huden," siger de.

I 2003 blev Said opmærksom på den transnationale identitet. Men stadig følte han sig fremmed i Somalia. Herhjemme undrer han sig over, at en DF-politiker seriøst kunne sige, at det er mere dansk at spise kartofler end pasta. Han talte varmt for, at jo flere somaliere, der er aktive i organisationer og foreninger, jo bedre er det.

Alle har pligt til at bidrage

"Vi kan ikke i Danmark leve med, at de få konflikter med somaliere, som der er, fylder det hele i mediebilledet og i folks bevidsthed mht. opfattelsen af somaliere," sagde han. Og så fortalte han om et samarbejde med organisationen Ansvarlig Presse om at få flere nuancerede historier om somaliere frem i medierne.

"Alle i Danmark har pligt til at bidrage til samfundet. Vi har mange goder og vi lever i det mindst korrupte land," sagde Said Hussein.

Han mente, at man skulle vende betegnelsen 'mønsterbryder' om. Nu bruges ordet om en somalier, der klarer sig godt og tager en uddannelse. Men faktisk er der langt flere unge somaliere, der klarer sig godt i uddannelses-systemet, end der er unge kriminelle somaliere. Så han mente, at det i virkeligheden er de kriminelle somaliske unge, der er mønsterbrydere.

Somalisk deltagelse i 2017

Jesper Holme talte om, hvordan Hr. og Fru Jensen taler om somaliere, ud fra deres oplysninger i pressen, som ikke altid har været en medspiller men ofte en modspiller. Han kom med en idé om at gøre somalierne i Aarhus synlige på en positiv måde i forbindelse med et engagement i 2017 Kulturhovedstads projektet, ud fra mottoet: Hvis vi ikke deltager, eksisterer vi ikke.

Han har selv besøgt Minneapolis-St. Paul og talt med somaliere der. Han fortalte, at her i Danmark er nogle ting meget lettere, end i USA, som f.eks. adgang til uddannelse, der er gratis. Ligesom det er lettere at få politikere i Danmark i tale, og det er lettere at få penge til mange ting.

En anden mentalitet i USA

Mulki Hussein boede i 15 år i Aarhus, indtil sidste sommer. Hun var leder af beskæftigelses-projektet Shaqo og desuden formand for Somalisk Aktiv Kvindeforening. Hun bor nu i Minneapolis-St. Paul, hvor hun også boede, før hun flyttede til Aarhus.

Mulki fortalte over Skype fra USA, at da hun kom til Danmark kaldte hun sig amerikansk-somalisk. Hvis hun spørger sin søn, der er født i Aarhus om han er dansker, tror hun ikke, han vil sige det.

Hun talte om forskellene på USA og Danmark, og hun nævnte, at det er lettere at få et arbejde i USA, og det er også nemmere at starte sin egen virksomhed. Det giver en stor forskel mentalt, for som første reaktion i USA siger folk: 'Jeg har et arbejde'. Mens man i Danmark ikke har de samme muligheder.

Hun har i Aarhus arbejdet med at skaffe bl.a. somaliere i arbejde. Hun oplevede, at nogle arbejdsgivere ikke forstod, at somaliere ikke før havde haft et arbejde, og at det derfor tog tid for dem at vænne sig til det. Hun oplevede også, at somaliere, som ikke fik arbejde, blev skuffede og følte sig diskrimineret og behandlet racistisk. Der er også det problem i Danmark, at det er vanskeligt mht. til at få arbejde, hvis man ikke kan tale dansk.

Større respekt for kulturer og traditioner

Til sammenligning fortalte hun, at man i USA meget lettere kan få et arbejde, hvor der ikke stilles så store krav. Her har man forstået, at man har brug for også den somaliske arbejdskraft. Hun mente, at der er en forskellig tankegang omkring dette på de danske og de amerikanske arbejdspladser. I USA er der ingen problemer med at gå med tørklæde, der er bederum, så man ikke behøver sige man skal på toilettet, når man skal bede. Der er i hele taget mere respekt for forskellige kulturer og traditioner.

Mulki Hussein mente, at det med at være dansk eller somalier kan spores helt tilbage til børnehaven. Hun kritiserede, at pædagoger sætter somaliske flag frem, når somaliske

børn har fødselsdag, for de skulle hellere sætte et dansk flag frem. ”Hvordan skal børnene ellers komme til at synes, at de er danske? Deres forældre kommer fra et andet land og er somaliske. Men børnene, der er vokset op i Danmark, de er da danske,” sagde hun.

Slut med 'kuffert-mentaliteten'

Hashi Shafi er leder af en græsrods-organisation, der uddanner ledere, mobiliserer civilsamfundet samt bekæmper ekstremisme og radikalisme. Desuden sørger man for at organisere, at der stemmes ved valg, således at somalierne har fået politisk indflydelse i Minnesota. Hashi Shafi var med på Skype fra USA.

”For 10 år siden havde vi somaliere stadig en 'kuffert-mentalitet'. Vi var ikke med i demokratiet og vi stemte ikke ved valgene. Men så nåede vi frem til at indse, at vi ikke skal rejse hjem igen, og så begyndte vi at stemme ved valgene,” sagde Hashi Shafi.

Han tilføjede, at de religiøse ledere opfordrede til, at somalierne skulle stemme ved valgene. Efterhånden har man fået opbygget en stemning af, at man som somalier hører til i dette land (USA).

Somalierne betragtes som en ressource

Han blev spurgt om radikaliseringsproblemer. Til dette svarede han, at sammenlignet med Europa er der kun få somaliere fra Minnesota, der er rejst til Syrien for at kæmpe. Han fortalte, at han godt kender 'Aarhus-modellen', som han mener, man kan lære meget af i Minnesota. Han blev spurgt om, hvordan det går med at unge tager uddannelse.

Hashi Shafi fortalte, at for 10 år siden var der mange unge somaliere, der ikke tog uddannelse eller droppede ud af uddannelse. Men det har ændret sig markant, således at kun få dropper ud af uddannelses-systemet, og således at somaliske unge klarer sig rigtig godt som studerende i Minnesota. Og i det hele taget betragtes somalierne i dag som en ressource i samfundet.

Det blev derefter fremhævet, at det også i Aarhus går langt bedre mht. at unge somaliere tager uddannelse og klarer sig godt, især når det drejer sig om de somaliske piger og unge kvinder.